

ZYCIE NOWOGRÓDZKIE

REDAKCJA CZYNNA CODZIENNIE
z wyjątkiem świąt od g. 11 rano do g. 2 w nocy.
CENA PRENUMERATY: miesięcznie 3.00
z odnośnikiem do domu 3.00

CENA OGŁOSZEŃ: przed tekstem 30 gr., w tek-
ście (przed kolumną) 40 gr., za tekstem 15
gr. za millimetr jednoszpaltowy, drobne za
wyraz 10 gr., posady i prace poszukiwane
po 5 gr. za wyraz.
Fantazyjne i tabele o 50% drożej.

DZIENNIK POSWIĘCONY SPRAWOM ZIEMI NOWOGRÓDZKIEJ.

Adres Redakcji i Administracji: NOWOGRÓDEK, ul. 3-go maja, Nr. 1. — Telefony 75 i 100.

6, 7, 8 i 9 września r. b.

Odbędzie się w WILNIE na Placu targowym (park Bernardyński i Botaniczny)

WYSTAWA HODOWLANA

obejmująca:

konie, bydło, trzodę chlewną, owce,
drób, króliki, gołębie, psy i koty

Sprawy Polski i Gdańska w Lidze Narodów

GDĄŃSK, (PAT.) 3. IX. Dziś prezydent Senatu Sahn wyje-
chał do Genewy na Zgromadzenie Ligi Narodów.

Jak donoszą dzienniki tutejsze, na obecnej sesji mają być
również rozpatrywane sprawy polsko-gdańskie, a między innymi
umowa dotycząca Westerplatte, która ma być przedłożona Zgrom-
adzeniu.

Amundsen odszukany?

WARSZAWA (tel. wł.) 3. IX. Donoszą z Tromsøe, iż statek
polowający fok „Jupiter” zbliżył się do wyspy Edge w pobliżu
ziemi Franciszka Józefa na której zauważył obozowisko, bliższe
podejście do wyspy było niemożliwe z powodu kry. Przypuszczają,
iż jest to obozowisko Aleksandriego i Amundsena, który odlatu-
je na poszukiwania mówią, iż chodzi mu przedewszystkiem o gru-
pę Aleksandrjego uniesioną przez szczytki „Italii”.

Instytut Meteorologiczny stwierdza, iż odnaleziony przez łódź
rybacką pływak hydroplany niedaleko wyspy Hope mógł spaść w
morze około 20-go sierpnia w okolicach wyspy Edge.

W ten sposób na podstawie powyższych informacji pozosta-
ła iskierka nadziei uratowania ostatniej grupy z rozbitków „Italii”
oraz słynnego podróżnika Amundsena wraz z lotnikiem Gullboubt.

Śmierć min. Bokanowskiego

TOUL, 2. IX. Wczoraj o godz. 9.20 minister handlu Boka-
nowski wybrał się na wycieczkę aeroplanem z Toul do Clermont
Fernand. W kilka chwil po wystartowaniu z Toul, po osiągnię-
ciu wysokości 150 mtr., aeroplan zapalił się i spadł na ziemię.
Wszyscy znajdujący się w aeroplanie, a mianowicie: min. Boka-
nowski, pilot—Hlanin, dyrektor techniczny Tow. Żegluga Powie-
trzonej, Lefranc, mechanik Vidal i obserwator — Willins ponieśli
śmierć na miejscu.

Matka wydała syna-bandytę w ręce policji

WILNO, (tel. wł.) 3. IX. Wczoraj o godz. 19, przechodnie na
placu Łukiskim mogli obserwo-
wać ciekawe widowisko. Przez
plac biegł jakiś osobnik potra-
cając przechodzić; za nim go-
niła kobieta krzyżując: „trzymaj-
cie bandytę”. Posterunkowy III
komisarjatu, pełniący służbę, rzu-
cił się w pogoń za uciekającym,
zatrzymując go na ul. Ofiarnej.
Domniemyamy bandytę, rzucił się

na posterunkowego, raniąc go
sztyletem, dopiero przy pomocy
przybytych policjantów udało się
bandytę obездwładnić. W tym
momencie powstało zbiegowi-
sko, które przypuściło szturm
do policji. Zbiegowisko to zo-
stało rozpedzone dopiero po
przybyciu silniejszego oddziału
policji. Kobieta, krzyżująca „trzy-
majcie bandytę” była matką wyżej
wspomnianego bandyty.

Zgromadzenie Ligi Narodów

Wybory przewodniczących komisji. Rozszerzenie
porządku dziennego

GENEWA (PAT.) 3. IX. Na popołudniowym posiedzeniu Zgromadzenia Ligi Narodów przystąpiono do zwykłego ukonstytuowania poszczególnych komisji, a więc komisji porządku dziennego i sześciu innych.

Poza tem wniesiono na porządek dzienny sprawę handlu opium na Dalekim Wschodzie, oraz kwestję prywatnej fabrykacji broni i materiału wojennego.

Zarządzono półtorogodzinną przerwę celem umożliwienia komisjom dokonania wyborów przewodniczących.

GENEWA (PAT.) 3. IX. Po wznowieniu posiedzenia Zgromadzenia Ligi Narodów przyjęto do wiadomości wybranie przez poszczególnie komisje przewodniczących, którymi zostali: komisji prawniczej sen. Scialoja (Włochy); komisji organizacyjnej p. Carton Viart (Belgia); komisji spraw finansowych p. Vasconcelous (Portugalia); komisji spraw społecznych p. Mathos (Gwatemala); komisji politycznej p. Makinkowicz (Jugosławia) i komisji porządku dziennego p. Caballevo (Wenezuela).

Przewodniczący pierwszych 6-ciu komisji zostają jednocześnie viceprzewodniczącymi Zgromadzenia, następujących sześciu wybrano na plenum przy 42 głosach, absolutna większość 21; wybory dały wyniki następujące: p. Adatci (Japonia) 40 głosów, p. Briand (Francja) 38 głosów, p. Mueller (Niemcy) 38 głosów, lord Coshendun (Anglia) 37 głosów, p. Mackenzie King (Canada) 33 głosy i ks. Seipel (Austria) 24 głosy.

Niemcy interesuje tylko sprawa Nadrenji

BERLIN (PAT.) 3. IX. Lewicowa prasa berlińska zamieszcza tylko skromne informacje o pierwszych krokach kanclerza Muellera w Genewie, donosząc jedynie iż kanclerz Mueller zapoznał się osobiście z ministrem Briandem, prowadząc z nim bezpośrednio przed otwarciem posiedzenia zgromadzenia Ligi Narodów kilkunastominutową rozmowę.

Dużo obszerniejsze informacje, komentarze i alarmy zamieszcza prasa prawicowa, donosząc o pośrednich rozmowach mających na celu przygotowanie bezposre-
dnich porozumień pomiędzy Muellerem a Briandem.
Poza tem prasa wyraża obawy, iż niewiadomo czy Briand posiada dostatecznie pełnomocnictwa do rokowania w sprawie Nadrenji, prztem Niemcom bardzo zależy na tem, aby rozmowy na ten temat prowadzone były nie tylko z Francją, ale i innymi państwami posiadającymi swych przedstawicieli w Radzie Ambasadorów.

Największą przeszkodą — zdaniem berlińskiej prasy prawicowej — do osiągnięcia porozumienia jest ścisłe porozumienie w tej sprawie Francji i Anglii.

9 Września ZAMKNIĘCIE

POBACZYLIŚMY NAJZŁYBIJ
JOZEFĄ PIŁSUDSKIEGO

DIENNIKARZE
TARGI POŁNOCCNE
WYSTAWA
ROLNICZO-PRZEMISLOWA
16.8-9.9 w WILNIE 1928

6. 7. 8. 9. września WYSTAWA HODOWLANA

Dziennikarze mniejszości
organizują się

GENEWA (PAT.) 3. IX. Żydowska Agencja Telegraficzna podaje, iż odbyło się tu zebranie dziennikarzy, którzy pracują w prasie mniejszości narodowych. W wyniku obrad postanowiono zorganizować Międzynarodowy Związek Dziennikarzy Mniejszościowych.

Handel Polski z Łotwą i Rosją

W miesiącu sierpniu przybyło z Rosji do Polski 1,565 wagonów różnych towarów, w tem 1,092 wagony rudy żelaznej; z Łotwy zaś — 179 wagonów różnych towarów.

W tym samym czasie z Polski do Rosji wysłano 169 wagonów towarów, głównie cynku i blachy; do Łotwy zaś 1,137 wagonów — głównie węgla i drzewa kopalnego.

Czytajcie „Zycie Nowogródzkie“

Życie rolne w pow. stołpeckim

Rozwój prac rolnych najlepiej uwydatniała suma prelimitowana na rok 1926, z których widać stały ich wzrost, a co najlepiej zilustruje poniższe zestawienie:
rok 24/25—6309 zł. 26 gr., rok 25/26—28150 zł. 58 gr., rok 26/27—20680 zł. 16 gr., rok 27/28—57906 zł. 76 gr., rok 28/29—70884 zł. 64 gr.

W latach 24/25 do 26/27 praca rolna Sejmiku Stołpeckiego ograniczała się do subsydjowania organizacji rolniczych i akcji sprowadzenia nasion zbóż zwłaszcza owsa (Sobieżyński) i żyta (Kazimierski). Dopiero od roku 27/28 datuje się rozwój pracy Sejmiku w kierunku trwałych pomocy rolnych w postaci narzędzi na punkta czyszczenia nasion i organizowanie punktów kopulacyjnych z buhajami rasy czerwono-polskiej i knurami rasy wielkiej angielskiej.

W tym też roku O. Z. K. R. rozpoczęła intensywną pracę w kierunku organizacji Kółek Rolniczych i życia współdzielczego. Powstałe starami O. Z. K. R. Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Stołpcach, na początkowanie akcji zmierzającej do organizacji mleczarni spółdzielczych, założenie Kas Stefczyka przy każdej gminie — zakłada się polsetka propagandowe i odmianowe, ustala się personalny instruktor.

Organizacja: Na terenie powiatu pracuje czterech agronomów z czego jeden Wydział Powiatowy, jeden O. T. R., jeden instruktor i jeden podinstruktor O. Z. K. R.; jedna instruktorka Koła Gospodyń Wiejskich i Ziemiaków, i dwóch asystentów kontroli obór, po jednym od każdej organizacji O. Z. K. R. pracuje na terenie powiatu od 1926 roku O. T. R. i Koła Gospodyń Wiejskich i Ziemiaków od 20 grudnia 1927 roku.

Kółka Rolnicze: W powiecie istnieje ogółem 35 kółek rolniczych, z których na O. T. R. przypada 10, na O. Z. K. R. 25. Szereg kółek jest w stanie organizacji.

Gminy Komisje Rolne: Wobec tego, że poszczególne gminy wstawily do budżetu sumy na pomoc rolną w łącznej kwocie na rok 28/29 10119 zł., zaszła konieczność racjonalnego i fachowego ich podziału pod kątem ogólnych wytycznych dla kierunku prac rolnych na terenie całego powiatu. W tym celu spowodowano zebrania i organizację poszczególnych gmin-

nych Komisji Rolnych, które w obecności agronoma powiatowego podzieliły odnośnie sumy na poszczególne działy. W ogólnych zarysach podzieleno je następująco:

Nagrody na pokazy hodowlane 920 zł. Na subsydia dla Kół. Rol. w formie bibliotek i narzędzi 2251 zł. Na doświadczalnictwo 880 zł. Na premje dla gospodarzy wzorowych 148 zł. Na zakup rozplodników 4100 zł. Na instruktora 1710 zł. Różne (szczępiarki lekarstwa i t. p.) 110 zł. Obecnie prowadzona jest akcja w celu spowodowania uchwał Rad gminnych na zaciąganie pożyczek po 1700 zł. w Powiatowej Kasie Komunalnej na zakup buhaj dla każdej gminy (rasy czerwono-polskiej) na pokrycie tych pożyczek wstawić odnośnie sumę w budżecie r. 29/30 w dziale rolnictwa. Biorąc pod uwagę, że średnio stadnik pokryje 60 krów to uzyskamy 420 szt. przychówku, co opłaci hodowlanie proc. pożyczek.

Hodowla: Na terenie powiatu istnieje 18 punktów kopulacyjnych (licencjowanych). Jeden punkt kopulacyjny z ogierami w Mirze w składzie 5 ogierów: Achilles i Rybin własność księcia Mirskiego, oraz Mumm Parityta i Hajduk własność państwa. Stadniny w Janowie.

4 punkty z knurami r. niel. ang. z czego 2 sejmikowe w Dolmatowszczyźnie i w Wyżerynie (Trubilówka) i 2 gminne w Mirze i Rubieżewiczach.

7 punktów sejmikowych z buhajami rasy czar. pol., 1 państwowy w Bereźnie i 4 prywatne w Wielatowie, Puzienewiczach, Chotowie i Mirze (własność gminy). Wszystkie wyżej wymienione punkta z buhajami r. cz. p. licencjowanymi i zapisanymi do ksiąg Z. H. B. R. P. W Bereźnie obora posiada księgi rodowe jest obora zarodowa bydlę czar. pol.

Przy wszystkich punktach z buhajami zaprowadzono rejestra przychówku i księgi ze świadectwami pokryć.

Ze względu na panującą zarazę pomoru świń, nie można prowadzić akcji zakupu knurów w r. b.

Buhaje Wydz. Pow. w sezonie ubiegłym pokryty łącznie 309 krów (2 buhaje tylko stały od jesieni, reszta od stycznia r.b.)

Punkta czyszczenia nasion. Na terenie powiatu istnieje 7 punktów kompletnych czyszczenia nasion stanowiących własność Wydz. Pow., składających

się z tryjeru młynka Robera wagi dwudziestnej i żmłki śledmiko-wojowej, 3 punkta w Hradkach, Bielej, i C. Słobódzie uruchomiono w maju r. b. a w Uzajamnie dokompletowano punkt przez dodanie tryjeru. Punkta z Dolmatowszczy i Zacierzowie funkcjonowały od jesieni. Dochód za oczyszczone nasiona z ilości ca. 25000 kg. wyniósł 401 zł. 5 gr. Od 1 maja pobierano opłaty niższe zgodnie z uchwałą Kom. Rol. Wydz. Pow. z dnia 13 kwietnia r. b. Obecnie, ze względu na to, że maszyny stoją w stodolach włocłańskich i obawy pożaru są duże, ubezpieczono każdy punkt w wysokości 150 zł. na łączną sumę zł. 10500 w P. Z. U. W. za opłatę polisy ubezpieczeniowej 132 zł. rocznie. Istnieje jeszcze w gminie rubieżewickiej i mirskiej po dwa punkta niekompletne, oraz jeden kompletny Spółki Maszynowej w Puzienewiczach.

Spółdzielczość: Kas Stefczyka na terenie powiatu pracuje dzieł w każdej gminie po 1, oraz w Zasulu i Bereźnie od 22 maja r. b. W stanie legalizacji jest kasa w W. Obrynie.

Kasy grupują w sobie 2430 czł. z sumą udziałów 68271 z z wkładami 10020 zł. i sumą obrotową za rok ubiegły 448 tys. 334 zł.

Mleczarni będących w ruchu istnieje 8. Na dzień 1.IV r. b. w ruchu była jedna mleczarnia w Wyżerynie. W przeciągu maja i czerwca uruchomione mleczarnie w Dolmatowszczyźnie, oraz śmietankarnie w Zuchowiczach i Iłumienowszczyźnie. W przededniu uruchomienia jest mleczarnia w Bereźnie.

Zaznaczyć należy, że wszystkie mleczarnie za wyjątkiem Bereźna założone zostały przez O. Z. K. R. do wszystkich mleczarni dostarcza się mleka od 347 krów o średnim litrażu przeszło 3000 dziennie.

Wydz. Pow. wystąpił do Min. Roln. z prośbą o subwencję 15000 zł. na założenie gospodarstw wzorowych we wsiach skomasowanych, których obszar w powiecie wynosi 21335 ha.

Ze względu na brak funduszy W. Pow. nie zakładał własnych poletek doświadczalnych, a czynił to organizacja. Za zgodą p. Przewodcz. Wydz. agronom powiatowy objął wykładki hodowlane i rolne, oraz dozor rolny w państ. szkole w Bereźnie. Stwierdzono prztem, że instruktorowie ogr. roln. w

Ogłoszenie o przetargu

Urząd Wojewódzki — Dyrekcja Robót Publicznych w Nowogrodzku ogłasza przetarg ofertowy na budowę dwupiętrowego gmachu Izby Skarbowej w Nowogrodzku o kubaturze 11200 m³

Przygotowane kamień dla fundamentów i cegle będą przekazane przedsiębiorcy po cenie kosztu.

Oferty należy składać w zapieczętowanych kopertach do dnia 12-go września r. b. do godz. 12 w południe w Dyrekcji Robót Publicznych przy ul. Grodzkiej Nr. 6. Do oferty należy dołączyć wadium w wysokości 3% od oferowanej sumy. Otwarcie ofert nastąpi w tymże dniu o godzinie 13-jej.

Dyrekcja zastrzega sobie wybór oferenta oraz ewentualnego przeprowadzenia dodatkowego przetargu usznego.

Ceny winny być podane za jednostkę roboty na podstawie ślepego kosztorysu, który można otrzymać w Dyrekcji, gdzie też będą podane warunki techniczne co do wykonania robót.

30. VIII. 1928 r.

Za Dyrektora
(—) Inż. W. W. Sroka.

Na sezon jesienny szkółki drzew owocowych maj. Strala (począta Zdziaćiol, pow. Nowogrodzki), POLECAJĄ DRZEWKA OWOCOWE oraz RÓŻE. Duży wybór odmian.

KINO „NOWOŚĆ”
w STOŁPCACH
wyswietla 4 i 5 września film p. t.
NI EWOLNICY MORZA
oraz nadprogram

Dom Handlowo-Rolniczy
LUDWIK CZETWERTYŃSKI
dawniej
Lidzki Syndykat Rolniczy
Poleca ze swych składów maszyny i narzędzia rolnicze, artykuły budowlane, binolli do krycia dachów, oraz wszystkie artykuły w zakres rolnictwa wchodzące.
Na sezon jesienny
Nowozy sztuczne, zboża selekcyjne i odsiewy.
(Wzrost P. P. Rolników-Hodowców polecamy: sól bydłca, mielona i w brzytach, kredę szlamowaną, mączkę kostną, oraz otręby i makuchy.
Sprzedaj maszyn na bardzo dogodnych warunkach kredytowych.
289-4

Auto?
WARSZTATY MECHANICZNE
T. PACZESNY
Nowogródek, ul. Piłsudskiego 9.

80 proc. czas swój spędził na strukturów w powierzonych im terenach za wyniki pracy.

Zapisy do chrześcijańskiego przedszkola w Lidzie u kasjerki Koła Polek, ul. Suwalska 13. Zajęcia od 9-jej do 2-jej po południu, prowadzone przez fachową kierowniczkę. Początek zajęć 5 września.
290-2

MARY IMLAY TAYLOR

(Przedruk wzbroniony)

Człowiek, który się przebudził

Odwrócił się i spojrzal na scenę. Światło z dołu padło mu na twarz, ukazując na niej wyraz nowej determinacji, a na ładnie wykrojonych wargach — wesoły, żartobliwy uśmiešek. Hester bacnie mu się przyglądająca, zobaczyła ten uśmiešek. Po chwili skierowała oczy na scenę.

Zelektryzowana cudownym głosem primadonny, prawie, że zapomniała przyrzec się jej powierzchowności. Nagle zauważyła, że w twarzy madame Tejera zaszła subtelna zmiana, a oczy jej skierowały się na siedzącego obok młodej dziewczyny pseudo-Horacego. Obróciła się szybko i spojrzala na towarzysza. Jego lewa ręka spoczywała na skraju łoża, a na jej trzecim palcu błyszczał pierścionek z onykssem. Oczy śpiewaczki przywarły doń jak zaczarowane. Hester zdawało się, że śpiewała teraz do pierścienia i odczuła drgnienie zaszłości.

Pomyślała, że madame Tejera ma piękne oczy i delikatną twarz. Coś jej jednak dolegało, piękny głos drżał i zalałymi się prawie. Claypoole zauważył to również. Odsunął w tył swoje krzesło i powiedział coś półgłosem do doktora Wallace.

Pani Townsend upuściła lornetkę i napięcie pierzchy. Richieson schylił się po nią, na scenie ukazały się inne osoby, a primadonna zniknęła za kulisami.

W chwilę potem skończył się pierwszy akt

i kurtyna spadła. Jack zwrócił się z uśmiechem do towarzystwa.

— No, jakież wrażenie? Podoba się państwu jej głos?
— Wspaniały — odparła pani Townsend, mruczając oczy i tłumiąc ziewanie. — I suknie leży wspaniale!

— Dzisiaj śpiewa gorzej niż zazwyczaj — zauważył krytycznie doktor Wallace. — Nigdy przedtem nie myślałem, że ona jest taka piękna.

— Myśle że Claypoole jest tu jedynym człowiekiem, którego przestraszyła — rzekł spokojnie Richieson. Podziałała ci na nerwy, nieprawdaż, Maurycy?

Na te słowa wszyscy odwrócili się i spojrzeli na plenipotenta. Siedział w cieniu firanki łoża, po drugiej stronie Hester, z otwartem na kolanach librettem. Twarz miał zamurioną, a w oczach wyraz dziwny, przykrej konsternacji. Otrząsnął się wszakże i spojrzal na obecnych.

— Co mi masz do zarzucenia, Horacy? Bilem jej przecież brawa. Nie każ mi jej tylko nazywać pięknością. Za chuda.

— Przypuszczałem, że on się specjalnie nią zainteresuje, miałem ku temu powody — rzekł po swojemu niedbale Richieson, jednocześnie spoglądając przez ramię w głąb łoża.

— A, oto odpowiedź na moje zaproszenie! W tej chwili dortjer wręczył mu mały liścik, który otworzył natychmiast.

— Tak, przyjdzie. Zobaczysz ją zbliśka, Hester. Powiedz pani Tejerze, że poczekam i odwożę ją moim autem — dodał, nakreśliwszy kilka słów na swym biliecie wizytowym.

Postanie odszedł. Pani Townsend zaszleściła sukniemi, w sposób wskazujący na niezadowolenie.

— Mam nadzieję, że nie jej nie można zarzucić Horacy, z towarzyskiego punktu widzenia, naturalnie. Czy ty ją znasz osobicie, Maurycy?

Claypoole potrząsnął głową.

— Ja? Pani kochana, nie przepadam ani za teatrem, ani za operą. Myśle, że to nowa fanazja Horacego — dodał znacząco, przesyłając jej wiele mówiące spojrzanie.

Spojrzala niespokojnie na Jacka, który wybuchnął śmiechem.

— Przekona się ciocia, że to bardzo interesująca kobieta — rzekł spokojnie. — Widzi ciocia, ja chce, żeby się Claypoole z nią zobaczył.

— Nie udało mu się to tymtam razem, kiedy jej pomógł uciec przez balkon.

Pani Townsend straciła na chwilę oddech. Claypoole odwrócił się pośpiesznie.

— Czyś ty już do reszty oszalał, Horacy? — zapytał zniżonym głosem, marszcząc brwi.

Richieson roześmiał się ponownie, a obserwująca ich Hester zauważyła, że dwa ludzie wymienili wrogie spojrzanie, które ją przeraziło.

— Horacy! — szepnęła i dotknęła ostrzegawczo jego ramienia.

A jeżeliby Maurycy Claypoole i doktor Wallace, naprawdę dowiedli mu niebezpieczalności i wzięli pod kłucz, jako niebezpiecznego osobnika? Zdjął ją strach, ale spotkała jego dobre rozumne oczy i trochę się uspokoiła.

Ta złodziejka, Hester, to była naprawdę ona — rzekł półgłosem. — Cierpliwość moja droga.

(D. c. n.)